

การปรับปรุง มาตรฐาน **ISQC1** ในอนาคตอันใกล้..

เมื่อปลายปีที่แล้ว **International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB)** ได้คิดที่จะปรับปรุงยกเครื่องใหม่สำหรับมาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 เรื่องการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงินและงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง (ISQC1) โดยรวมการปรับปรุงมาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 220 เข้าไปด้วย และมีการเพิ่มมาตรฐานใหม่คือ ISQC2 ขึ้นมาสำหรับผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานหรือ **Engagement Quality Control Reviewer (EQCR)** ไว้โดยเฉพาะ โดยจะเสนอร่างใหม่ประมาณเดือนกันยายนปี (แต่ยังไม่ได้บังคับใช้ในปีนี้) วัตถุประสงค์หลักของการปรับปรุงคือการกระตุ้นการจัดการคุณภาพในเชิงรุกในระดับสำนักงานและระดับงานตรวจสอบ การเพิ่มการตรวจสอบและกิจกรรมการแก้ไขทั้งภายในและภายนอกสำนักงาน เพิ่มการสื่อสารแบบสองทาง เพิ่มความโปร่งใสและส่งเสริมการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับผู้มีส่วนได้เสียภายนอก โดยมีกรอบแนวคิด **Quality Management Approach** ซึ่งมี 3 องค์ประกอบที่สำคัญคือ

1. การกำกับดูแลและความเป็นผู้นำ การจัดการองค์กร วัฒนธรรมและกลยุทธ์ ซึ่งประกอบด้วยหลักการสำคัญ 4 เรื่อง ได้แก่

- 1.1 วัฒนธรรมที่ส่งเสริมค่านิยมจริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ
- 1.2 การจัดการองค์กรที่สนับสนุนระบบการจัดการคุณภาพ
- 1.3 ความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผลกับความรับผิดชอบ
- 1.4 การคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียภายนอกในเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพ

2. ข้อมูล การสื่อสารและเอกสารหลักฐานเน้นการสื่อสารแบบสองทางและการได้รับข้อมูลจากสำนักงานเครือข่าย

3. กระบวนการจัดการคุณภาพซึ่งกระบวนการดังกล่าวประกอบด้วย

- 3.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของคุณภาพ
- 3.2 การระบุและประเมินความเสี่ยงด้านคุณภาพ
- 3.3 การออกแบบและตอบสนองความเสี่ยงด้านคุณภาพ
- 3.4 การติดตามและแก้ไขปัญหา

รูปแสดงกระบวนการจัดการคุณภาพ (ที่มา: IAASB, 2017)

ความแตกต่างระหว่าง ISQC1 ปัจจุบัน กับร่าง ISQC1 ฉบับปรับปรุง

ประเด็น	ISQC1 ปัจจุบัน	ร่าง ISQC1 ฉบับปรับปรุง
จุดสนใจ	นโยบายและกระบวนการ	มุ่งเน้นความเสี่ยงเป็นเกณฑ์
การรับรู้	เป็นเกณฑ์ตรวจเช็คตามรายการ และใช้นโยบายเดียวกันกับทุกสำนักงานซึ่งอาจไม่ได้ตอบสนองความเสี่ยงด้านคุณภาพของแต่ละสำนักงานอย่างแท้จริง	เป็นการตอบสนองความเสี่ยงมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากกว่า
การเน้น	การเน้นการจัดการคุณภาพจากสภาพแวดล้อมของสำนักงานยังมีน้อย	การจัดการคุณภาพโดยมีการวางแผนล่วงหน้าซึ่งอาจป้องกันความผิดพลาดด้านคุณภาพ
ผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพของงานตรวจสอบ (EQCR)	รวมอยู่ในองค์ประกอบหนึ่งของมาตรฐาน	ISQC1 ฉบับปรับปรุงมีเฉพาะข้อกำหนดในการเลือก EQCR และมีการกำหนด ISQC2 ฉบับใหม่เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบของ EQCR แยกออกมาต่างหาก

จากการปรับปรุงร่างมาตรฐาน ISQC1 ข้างต้น หากพิจารณาแล้วจะเห็นว่าคล้ายกับกระบวนการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีและกระบวนการควบคุมภายในของการกำกับดูแลกิจการที่ตีตนเอง กล่าวคือ สำนักงานต้องกำหนดวัตถุประสงค์ด้านคุณภาพ โดยทำการระบุและประเมินความเสี่ยงด้านคุณภาพที่จะเกิดขึ้นกับสำนักงานและให้สำนักงานกำหนดวิธีการตอบสนองความเสี่ยงที่ระบุไว้ นอกจากนี้ ร่างมาตรฐานใหม่ยังมีการกำหนดให้มีการติดตามผล และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งได้กล่าวไว้ไม่มากนักในมาตรฐานฉบับปัจจุบัน การกล่าวถึงขอบเขตและความถี่ในการติดตามผล บุคคลผู้ได้รับมอบหมายในการติดตามผล การเพิ่มขอบเขตของแหล่งที่มาของข้อมูลสำหรับการระบุความบกพร่อง การกำหนดให้ตรวจสอบสาเหตุของปัญหาและประเมินผลกระทบ และการเน้น

การสื่อสารแบบสองทาง นอกจากนี้ ร่างมาตรฐานฉบับใหม่ยังให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงไปหา **มาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 220 เรื่อง การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน ในระดับงานตรวจสอบ (Engagement Level)** โดยให้ออกแบบและตอบสนองข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น (What could go wrong?) ในระดับงานตรวจสอบ และตอบสนองความเสี่ยงด้านคุณภาพที่สำนักงานได้ระบุไว้แล้ว สำหรับรายละเอียดของร่างมาตรฐานต่าง ๆ คงต้องติดตามกันต่อไปว่าจะมีข้อกำหนดที่สำคัญอย่างไรเพื่อการพัฒนาคุณภาพของวิชาชีพสอบบัญชี ทั้งนี้ สภาวิชาชีพบัญชี หน่วยงานกำกับดูแล ตลอดจนงานสำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชีควรติดตามและเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติตามมาตรฐานใหม่ในอนาคตอันใกล้

โดย.. ดร.สมพงษ์ พรอุปถัมภ์

รองศาสตราจารย์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรรมการ ในคณะกรรมการด้านมาตรฐานการสอบบัญชีและเทคนิคการสอบบัญชี สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์

เอกสารอ้างอิง

- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. มาตรฐานการควบคุมคุณภาพฉบับที่ 1 การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทางงบการเงินและงานให้ความเชื่อมั่นอื่นตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง. <http://www.fap.or.th/Article/Detail/66979> เข้าถึง 19 กรกฎาคม 2561.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. มาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 220 เรื่องการควบคุมคุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน. <http://www.fap.or.th/Article/Detail/66978> เข้าถึง 19 กรกฎาคม 2561.
- International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB) (2017). Quality Management for Firms, September 21, 2017. <https://www.ifac.org/news-events/2017-09/iaasb-webcast-proposed-changes-international-standard-quality-control> เข้าถึง 19 กรกฎาคม 2561.

